AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
DERS BİLGİ FORMU

Dersin Adı	Adli Veteriner Hekimlik								
Ders Kodu	VET509		Ders Düzeyi	Lisans					
AKTS Kredi	1	İş Yükü	30 *(Saat)*	Teori	1	Uygulama	0	Laboratuvar	0
Dersin Amacı	a- Veteriner Hekimliği ilgilendiren adli sorunlarda var olan problemin tarafsız bir şekilde aydınlatılması için gerekli mesleki bilgilerin aktarımının nasıl yapılacağının öğretilmesi. b- Adli bir olguya nasıl yaklaşılmasının gerekliliğinin öğretilmesi								
Özet İçeriği	bkz. içerik								
Staj Durum	Yok								
Öğretim Yöntemleri	Anlatım (Takrir), Tartışma, Örnek Olay								
Dersi Veren Öğretim Elemanı(ları)	Doç. Dr. Songül ERDOĞAN, Dr. Öğr. Üyesi Gülten Emek TUNA								

Ders Koşulları	
Ön Koşul	VET101&VET102&VET201&VET202&VET203&VET204&VET205&VET206&VET207&VET208&VET209&VET210&VET211&VET212&VET213&VET214&VET215&VET216&VET217&VET218&VET103&VET104&VET105&VET106&VET107&VET108&VET109&VET110&VET111
AKTS Kredi Koşulu	150

Ölçme ve Değerlendirme Araçları		
Araç	Adet	Oran (%)
Ara Sınav (Vize)	1	40
Dönem Sonu Sınavı (Final)	1	70

Ders Kitabı / Önerilen Kaynaklar	
1	Şentürk, S. (2007) Veteriner Adli Tıp ve İlgili Yönetmelikler, Ekin Kitabevi, Bursa.
2	R.W. Nelson, C.G. Couto, Mosby; Small Animal Internal Medicine, 3rd Ed.,Missouri, 2003
3	O.M. Radostits, C.C. Gay, D.C. Blood, K.W. Hinchliff; Veterinary Medicine. A Textbook of The Diseases of Cattle, Sheep, Pigs, Goats And Horses. 7th Ed. London, W.B. Saunders, 2004
4	Radostits, C.C. Gay, D.C. Blood, Hinchliff, K.W. (2004) Veterinary Medicine. A Textbook of the Diseases of Cattle, Sheep, Pigs, Goats And Horses, W.B. Saunders, London.
5	B. P. Smith, George L.W. (2002) Large Animal Internal Medicine, Mosby, Toronto.
6	Özden,S.Y. (1993) Adli Tıp, Nobel Kitabevi, İstanbul

Hafta	Haftalara Göre Ders Konuları	
1	Teorik	Dersin amacı, genel giriş, veteriner adli tıbbın ve bilirkişinin tanımı, veteriner bilirkişinin görevleri
2	Teorik	Canlı hayvanların muayenesi (hastalığının olup olmadığı, huysuzlunun bulunup bulunmadığı, yaş tayini, değer tayini, iş ve verim kabiliyetinin tayini, hijyen tespiti), Hayvanların neden olduğu olaylar, ölen, öldürülen ve kesilen hayvanların muayenesi, cansız maddelerin (bozuk gıdalar, ilaçlar, hayvansal ürünler) muayenesi
3	Teorik	Veteriner adli tıp raporunun hazırlanması, rapor yazım tekniği, veteriner adli tıp bilirkişi raporunun düzenlenmesinde dikkat edilecek hususlar
4	Teorik	Veteriner adli tıpta hukuki terimler (ayıp, kefalet süresi, tespit davası)
5	Teorik	Veteriner hekim ihmalinin araştırılması ve veteriner hekimin sorumlulukları, reçete hataları, ilaç preparatlarının isimlerinin karıştırılması, doz uygulamalarındaki hatalar, ilaç uygulamalarındaki hatalar,
6	Teorik	İlaç yazımı ve uygulamasında hayvan türünün göz önüne alınmamasına bağlı hatalar, hayvan sağlığında kullanımı yasak olan ilaçların uygulanması, gebeliğe zarar veren ilaçların kullanılması
7	Teorik	Ölüm nedenin araştırılması, veteriner adli tıp bakımından ölüm bilgisi (kanın pıhtılaşması, ölüm sertliği, ölüm soğukluğu, ölüm kokuşması, ölüm lekeleri, ölüm zamanının belirlenmesi)
8	Ara Sınav (Vize)	Arasınav
9	Teorik	Asfeksiye bağlı ölümlere veteriner adli tıp yönünden yaklaşım (ip benzeri veya asılarak hayvanın boğulmasının belirlenmesi, suda boğulmamın belirlenmesi, hayvanın öldükten sonra mı yoksa canlı iken mi suya atıldığının ayrımı)
10	Teorik	Ani ölümlere yaklaşım, ateşli silahlarla meydana gelen ölüm, elektrik çarpması sonucu ölüm, kesici aletlerle oluşan ölüm, boğulmaya bağlı ölüm

11	Teorik	Veteriner adli tıp yönünden önemli bazı zehirlenmelere yaklaşım (Ddt Zehirlenmesi, organofosforlu bileşikler
12	Teorik	Kimyasal asfeksiye bağlı ölümlere veteriner adli tıp yönünden yaklaşim (akut karbon monoksit zehirlenmesi, Siyanür Zehirlenmesi, Hidrojen sülfür zehirlenmesi), anaflaktik ölümler
13	Teorik	Veteriner adli hekim olarak önemli bazı zehirlenmelere (sitriknin zehirlenmesi, amitraz zehirlenmesi, metilaldehid zehirlenmesi, etilen glikol (antifiriz) zehirlenmesi, aspirin zehirlenmesi, rodentisid zehirlenmesi) yaklaşım
14	Teorik	Spesifik tay hastalıkları Tayların immun yetmezlik sendromu, neonatal septisemi, tay ishalleri, taylarda karaciğer hastalıkları, neonatal isoerytrolizis
15	Teorik	Gurm, atların enfeksiyöz anemisi, influenza, ruam, Rhodococcus equi
16	Dönem Sonu Sınavı (Final)	Yarıyıl Sonu Sınavı

Dersin Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme Etkinlikleri Çerçevesinde İş Yükü Hesabı (Ortalama Saat)

Etkinlik	Adet	Ön Hazırlık	Etkinlik Süresi	Toplam İş Yükü
Kuramsal Ders	14	0	1	14
Ödev	1	1	2	3
Kısa Sınav	1	1	2	3
Ara Sınav	1	3	1	4
Dönem Sonu Sınavı	1	5	1	6
			Toplam İş Yükü (Saat)	30
			Yuvarla [Toplam İş Yükü (saat) / 25*] = **AKTS Kredisi**	1

**25 saatlik iş yükü 1 AKTS olarak kabul edilmektedir.*

Dersin Öğrenme Çıktıları

1	Mesleki etik değerleri kazanır.
2	Bilirkişi veteriner hekimin görev ve sorumluluklarını bilir.
3	Adli rapor hazırlar
4	Veteriner bilirkişi olarak hayvanların olası ölüm nedenlerini ortaya koyabilir.
5	İhbari mecburi hastalıkların değerlendirmesi yeteneğini kazanır.

Program Çıktıları *(Veteriner Programı)*

1	Veteriner hekimlerin ilişkili olduğu hasta, hasta sahipleri, toplum ve çevre ile ilgili etik ve yasal sorumluluklarını anlamak
2	Veteriner hekimliği ile ilgili organizasyon, yönetim ve mevzuat bilgisine sahip olmak
3	Veteriner hizmetlerinde sağlık ve güvenliği geliştirmek, izlemek ve sürdürmek; kalite güvencesi sistemleri hakkında bilgi sahibi olmak; risk yönetimi ilkelerini uygulamaya koymak
4	Hasta sahipleri, toplum, meslektaşlar ve ilgili makamlarla uygun bir dil kullanarak etkili bir şekilde iletişim kurmak
5	Klinik ve müşteri kayıtları ile gerektiğinde meslektaşları tatmin edici ve toplum tarafından anlaşılabilir bir biçimde vaka raporları hazırlamak
6	Hizmet sırasında multidisipliner bir ekibin üyesi olarak etkili bir şekilde çalışmak
7	Veteriner hekimliği faaliyetlerinde ekonomik ve duygusal durumu anlamak
8	Literatür ve sunumları eleştirel bir şekilde gözden geçirebilmek ve değerlendirebilmek
9	Klinik yönetim prensiplerini anlamak ve uygulamak, kanıta dayalı veteriner hekimliği uygulamalarını yapmak
10	Hayvan bakımı ve veteriner halk sağlığı hizmetlerinin kalitesini artırmak için veteriner hekimliği bilgilerinin geliştirilmesine katkıda bulunmak, bu amaçla mesleki yeteneklerini kullanmak
11	Eksik bilgi ile başa çıkma, beklenmedik durumlarla başa çıkma ve değişime uyum sağlama yeteneğini göstermek
12	Kişisel ve mesleki sınırları tanıma ve gerektiğinde nasıl profesyonel danışmanlık, yardım ve destek alınacağını bilmek
13	Yaşam boyu öğrenme becerisi ile mesleki gelişim ve öğrenme kararlılığı göstermek. Bu, mesleki deneyimin yansıması ve kayıt altına alınması ile performans artırılması ve yetkinlik için önlemler almayı içerir
14	Performansı artırmak/iyileştirmek için kendi kendini denetleme ve akran grubu inceleme süreçlerine katılmak
15	Bireysel hayvan veya hayvan grubunun ve çevresinin konuyla ilgili geçmiş bilgilerini doğru ve eksiksiz bir şekilde öğrenmek
16	Hasta hayvanları güvenli bir şekilde ve hayvanlara saygı göstererek zaptı-raptını yapmak ve veteriner hekimin bu teknikleri gerçekleştirmesine yardımcı olmak
17	Tam bir klinik muayene yapma ve klinik karar verme becerisini göstermek
18	Uygun tedavi planları geliştirmek ve hastaların çıkarlarına ve mevcut kaynakların uygunluğuna göre tedaviyi yönetmek
19	Acil bir durumda tüm türlere bakmak, ilk ve acil yardım yapmak
20	Bir hayvanın veya hayvan grubunun fiziksel durumunu, refahı ve beslenme durumunu değerlendirmek ve hasta sahibine yetiştiricilik ve beslenme ilkeleri hakkında tavsiyelerde bulunmak

21	Örnekleri toplamak, saklamak ve taşımak, uygun teşhis testlerini seçmek, test sonuçlarını yorumlamak ve anlamak
22	Hastanın uygun geçmiş bilgilerinin alınması da dahil olmak üzere, başvuru ve tanı hizmetleriyle açık bir şekilde iletişim kurmak ve işbirliği yapmak
23	Görüntüleme ve diğer tanı yöntemlerinin tanı koymadaki katkısını öğrenmek. Temel görüntüleme ekipmanlarını kullanmak ve iyi sağlık ve güvenlik uygulamaları ile mevcut yönetmeliklere göre vakaya uygun bir muayene gerçekleştirmek
24	İhbarı mecburi, kayıt altına alınması gereken ve zoonoz hastalıkların şüpheli belirtilerini tanımak ve ilgili makamları bilgilendirmek de dahil olmak üzere uygun önlemleri almak
25	Lisanslı ilaçlarla ilgili uygun veri kaynaklarına erişmek
26	Mevzuata ve en son ilaç rehberine uygun olarak ilaçları doğru ve bilinçli bir şekilde reçete etmek ve dağıtmak
27	Şüpheli yan etkiler rapor etmek
28	Ekipman sterilizasyonu ve giysilerin dezenfeksiyonu da dahil olmak üzere, biyogüvenlik prensiplerini doğru bir şekilde uygulamak
29	Aseptik cerrahiyi doğru şekilde gerçekleştirmek
30	Sedasyon, genel ve bölgesel anesteziyi güvenli bir şekilde uygulamak; kimyasal kısıtlama yöntemlerini uygulamak
31	Ağrıyı değerlendirir ve yönetir
32	Gerekli görüldüğünde, ötaneziyi hayvan sahiplerinin duygularına duyarlılık göstererek, hayvana saygı duyarak ve uygun bir yöntem kullanarak yapmak, mevcut olanların güvenliği açısından karkasların bertarafı konusunda tavsiyede bulunmak
33	Sistematik bir şekilde ölüm sonrası otopsi muayenesi yapmak, gözlemleri kaydetmek, dokuları örneklemek, saklamak ve nakletmek
34	Gıda zinciri için ayrılan hayvanların ante-mortem muayenesini hayvan refahına dikkat ederek yapmak; hayvansal kökenli ürünlerin kalitesini ve güvenliğini etkileyen koşulları doğru bir şekilde tespit etmek, gıda zincirine uygun olmayan koşulları bulunduran hayvanları dahil etmemek
35	Gıda üreten hayvanların post-mortem incelemesi ve gıda teknolojisi alanındaki denetim de dahil olmak üzere gıda ve yemlerin muayenesini yapmak
36	Türlere uygun ve kabul edilen hayvan sağlığı, refahı ve halk sağlığı standartlarına uygun önleyici programlar hakkında tavsiyelerde bulunmak ve uygulamak

Program ve Öğrenme Çıktıları İlişkisi *1:Çok Düşük, 2:Düşük, 3:Orta, 4:Yüksek, 5:Çok Yüksek*

	ÖÇ1	ÖÇ2	ÖÇ3	ÖÇ4	ÖÇ5
PÇ1	5	5			
PÇ2	5	5			
PÇ3		5			
PÇ4	4				
PÇ5			5		
PÇ24			3	3	5
PÇ33				5	
PÇ35				5	